

Niedersächsische
Landeswahlleiterin

Ungarisch

**Alsó-Szászország tartomány
választási vezetőjének
tájékoztatója**

Az alsó-szászországi helyhatósági választási rendszer
alapvető vonásai

Az alsó-szászországi helyhatósági választási rendszer alapvető vonásai

Alsó-Szászországban ötvenként több mint kétezer önkormányzati képviselőben választanak képviselőket (régiógyűlés, járási gyűlés, városi önkormányzatok, községi önkormányzatok, nagyközségi önkormányzatok, városi kerületi önkormányzatok és helyi önkormányzatok). A járási jogú városokban csak a városi önkormányzati testület megválasztására kerül sor. Azokon a településeken, amelyek kerületekkel vagy városrészekkel rendelkeznek, a kerületi vagy városrészi tanácsok tagjainak választására is sor kerül. Egyidejűleg egyes községekben felszólítják a választópolgárokat a főállású járási közigazgatási vezetők és polgármesterek közvetlen megválasztására.

A járás községeiben legfeljebb öt különböző szavazásra szólítanak fel:

- A nagyközségekhez tartozó településeken a járási gyűlés, nagyközségi önkormányzatok, községi önkormányzatok képviselőtestületeinek megválasztására, valamint a nagyközségi polgármester és a járási vezető megválasztására;
- Az egységes önkormányzatokban a járási gyűlés, a községi önkormányzati képviselőtestület, továbbá a polgármester, járási vezető és adott esetben a helyi önkormányzat megválasztására.

Ki választhat?

Választásra jogosultak (úgynevezett aktív választójog) a német állampolgárok vagy az Európai Unió egy másik tagállamának állampolgárai, ha a választás napján betöltötték a 16. életévüket és

- a mindenkori választási területen, ahol választani szándékoznak, legalább három hónapja állandó lakhellyel rendelkeznek (pl. a járásban a járási gyűlés megválasztására)
- polgári- vagy büntetőjogi bírósági döntés alapján választási joguktól nincsenek megfosztva,
- be vannak jegyezve a választási névjegyzékbe vagy szavazójeggyel rendelkeznek.

A választási névjegyzékeket a községek (nagyközségek) vezetik. A választói névjegyzékbe a választásra jogosultak nevét rendszerint automatikusan bejegyzik. De erre csak akkor van mód, ha a jogosultak nem mulasztották el a községi lakossági nyilvántartásba való (időbeni) bejelentkezést!

Kit lehet megválasztani?

Önkormányzati képviselők

Megválasztható az a személy (úgynevezett passzív választójog), aki a választás napján

- betöltötte a 18. életévét,
- legalább hat hónapja a választás területén belül állandó lakhellyel rendelkezik (pl. a községben a községi önkormányzati képviselőtestület megválasztására) és

- német állampolgársággal vagy az Európai Unió egy másik tagállamának állampolgárságával rendelkezik és
- polgári- vagy büntetőjogi bírósági döntés nem zárja ki megválaszthatóságát.

Közvetlen választások

Közigazgatási főhivatalnoknak megválasztható az a személy, aki a választás napján

- betöltötte a 23. életévét, de még nem töltötte be a 67. életévét,
- német állampolgársággal vagy az Európai Unió egy másik tagállamának állampolgárságával rendelkezik,
- polgári- vagy büntetőjogi bírósági döntés nem zárja ki megválaszthatóságát és szavatolja, hogy mindenkor síkraszáll a szabad demokratikus állam rendjéért az alkotmány szellemében.

Ebben az esetben a megválaszthatósági feltételek nem követelik meg, hogy a jelölt állandó lakhelye a saját választási területén belül legyen, ahol jelölteti magát.

Ki terjeszthet elő jelölési javaslatot?

Választási jelölési javaslatot terjeszthetnek elő a politikai pártok, a választásra jogosultak csoportjai (választócsoporthoz) és egyes személyek. A választócsoporthoz célkitűzéseit, szervezeti formájukat, nagyságukat, stb. illetően a választójogi rendelkezések nem tartalmazzak követelményeket. Ezért a választásra jogosultak laza csoportosulásokban is felléphetnek és jelölési javaslatokat terjeszthetnek elő a helyhatósági választásokra.

Ki kaphat jelölési javaslatot?

Aki a választhatóság feltételeit teljesíti,

- egy politikai párt listáján jelöltként (=jelölési javaslat), ha ahhoz a párthoz tartozik vagy párton kívüli
- más, azonos vagy hasonló érdekeket képviselő polgárokkal választócsoporthoz hoz létre és ezekkel a polgárokkal együtt közös közös listát állít fel, vagy
- egyéni jelöltként indul a választáson.

A jelöltek meghatározása és sorrendjének megállapítása egy politikai párt vagy tagsági alapon szervezett választási csoport választási javaslatán (=pártjellegű struktúra alapszabályzattal és programmal) titkos szavazás során történik a párt vagy a választási csoport mindenkori taggyűlésén vagy küldöttközgyűlésén.

A titkos szavazáson csak választásra jogosult német és uniós állampolgárok vehetnek részt, akik párttagok vagy tagsági alapon szervezett választási csoport tagjai. A titkos szavazás csak akkor érvényes, ha azon legalább három választásra jogosult személy részt vett.

A választócsoporthoz alapításához általában három választásra jogosult személy elegendő. Egy nem tagsági alapon szervezett választócsoporthoz jelöltjeinek felállítása a választócsoporthoz

választásra jogosult támogatóinak gyűlésén történik. Egy ilyen gyűlés egybehívásánál nem szükséges különleges formalitásokat betartani. A választócsoporthoz valamennyi választásra jogosult támogatójának azonban meg kell adni a lehetőséget arra, hogy részt vehessen a gyűlésen. Itt is érvényes az, hogy a jelöltek felállításának titkos szavazás útján kell történnie.

Aki egyéni jelöltként indul a választáson, saját magát javasolhatja.

A pártok, választócsoporthoz és az egyéni jelöltek jelölési javaslatukat csak akkor nyújthatják be, ha a mindenkori választókerületben hivatalos nyomtatványon bizonyos számú aláírással tudják bizonyítani támogatottságukat (további magyarázat: a „Hogyan kell szavazni” című fejezetben ezen az oldalon). Kizárólag a választókerületi képviselőtestületben (pl. községi önkormányzat), vagy a Német Parlamentben, vagy az Alsó-Szász Tartományi Gyűlésen már képviseltek kaphatnak e kötelezettség alól felmentést. A támogató aláírásokhoz szükséges hivatalos nyomtatványt a mindenkori választókerület illetékes választási vezetője adja ki. Ott további információk is kaphatók pl. a csatolandó támogató aláírások számáról.

A közigazgatási főhivatalnokok választási listájára történő jelölésre az előző rendelkezések ugyanúgy érvényesek.

Hogyan történik a választás?

A választók minden egyes választáshoz, amelyen részt vesznek, külön szavazócédulát kapnak (pl. egyet a járási gyűlés megválasztásához és egyet a községi önkormányzati képviselőtestület megválasztásához, adott esetben egy-egy szavazócédulát a közigazgatási főhivatalnok megválasztására).

A képviselőtestületek (pl. járási gyűlés, községi önkormányzat) választásánál a szavazó hármas szavazási joggal élhet és így gyűjtőlista alapján szavazhat vagy szavazatát különböző pártokra adhatja le. A szavazó az Országgyűlés és a Tartományi Gyűlések megválasztásával ellentétben minden egyes szavazócédulára három x jelet tehet! Mindhárom szavazat leadható összességében egyetlen választási javaslatra (összlista) vagy a jelölési javaslat egyetlen jelöltjére (gyűjtőlista). De a szavazatok leadhatók több összlistára és/vagy több jelöltre is ugyanazon a jelölési javaslaton belül vagy a különböző szavazati javaslatok között meg is oszthatók (szavazatok megosztása különböző pártok között).

A választási rendszer feltétele, hogy minden egyes jelölt szerepeljen a szavazócédulán. Mivel a teljes választókerületben egyetlen jelöltlista nagyszámú jelölt nevét tartalmazná, (pl. község, járás), a választókerületet több, különböző jelöltlistával rendelkező, megközelítőleg azonos nagyságú választókerületre bontják.

Amennyiben a polgármestert vagy a járási vezetőt egy választókerületben választják meg, a szavazás a többségi választás elve alapján történik. Minden egyes közvetlen választás alkalmával a választók csak egyetlen szavazattal rendelkeznek, amelyet x jellel jelölve a szavazócédulán egy jelöltre adhatnak le.

Hogyan történik a kiszámolás?

Önkormányzati képviselők

Az önkormányzati képviselők mandátumait a személyi választáshoz kapcsolódó arányos választási rendszer alapelvei szerint osztják el.

A képviselői helyek arányát az angol Thomas Hare-ről és a német matematikaprofesszorról, Horst Niemeyerről elnevezett arányossági eljárási elv alapján határozzák meg. Ennek során a szavazati arányt arányosan átviszik a helyek arányára. Ehhez a mindenkoriban képviselőben kiadandó összes helyek számát megszorozzák a választási javaslatban megadott szavazatok számával és osztják az összes leadott szavazatok számával. E számítás alapján számarányokat kapunk. Minden választási javaslatot támogató annyi képviselői helyet kap, ahány egész hely adódik számára az arányszám alapján. Ezután a még elosztandó képviselői helyeket a legmagasabb törtszámmal rendelkező a pártok, választói csoportok vagy egyéni jelöltek kapják. A pártok ill- választói csoportok jelölési javaslatainak szereplő jelöltek részben személyválasztás (a személyre szóló szavazatok számának sorrendjében) és részben pedig listás választás alapelvei szerint (a jelölési javaslat sorrendjének megfelelően) kerülnek sorra. Az önkormányzati választásoknál az elosztási eljárásban való részvétel nem tartalmaz minimálisan előírt szavazatarányt (szintelési záradék).

Közvetlen választások

A polgármesterek és a járási vezetők közvetlen megválasztását a többségi választási alapelvek szerint hajtják végre.

Az a jelölt minősül megválasztottnak, aki az érvényes szavazatok több mint a felét megkapta vagy egyetlen jóváhagyott jelöltként több igen szavazatot kapott, mint nem szavazatot.

Amennyiben több választási jelölt is van, de senki nem kapta meg a szükséges szavazatot, úgy a választást követő második vasárnapon a két legtöbb szavazatot kapott jelölt közötti döntőválasztásra kerül sor. A szavazatok egyenlősége esetén sorsolással állapítják meg a döntőválasztás résztvevőit.

Hol történik a választás?

A szavazatok leadásához választókerületeket létesítenek. Kisebb községek (nem több mint 2.500 lakos) alkotnak egy választókerületet, a nagyobb községeket több választókerületre osztják fel. A községek maguk határozzák meg a választókerületek számát és minden választókerület számára egy választóhelyiséget jelölnek ki.

Aki be van jegyezve a választójegyzékbe, automatikusan választási értesítést kap. Azon szerepel, hogy a választó melyik helyiségben gyakorolhatja választói jogát. Aki akadályozva van és nem tudja felkeresni a szavazóhelyiséget vagy saját hibáján kívül nem szerepel a választók névjegyzékén, kérvényezhet választólapot és élhet a postai úton való szavazás lehetőségével.

Ki hajtja végre a szavazást?

A helyhatósági választások előkészítése és végrehajtása elsősorban a községek hatáskörébe tartozik, ezek választási hivatalaira hárul az egyes lényeges szervezési feladatok ellátása. Ezek közé tartoznak pl.

- A választók jegyzékének felállítása és vezetése,
- a választásra jogosultak szavazási jogukról való értesítése,
- a választólapok és a postai választási dokumentumok kiadása,
- a választóhelyiségek (szavazóhelyiségek) kijelölése és berendezése,
- a választási elnökség tagjainak kinevezése és képzése,
- a szavazócédulák beszerzése,
- az egyes választókerületek választási eredményének összesítése,
- a választási dokumentumok megőrzése.

A fontos intézkedéseket és döntéseket viszont nem a közigazgatási hivatalok hozzák, hanem a független választási szervek. Ezekhez tartoznak a választási vezetők a járásokban, községekben és nagyközségekben, minden egyes választóterületen belül (pl. járás, község) a létrehozandó választási bizottságok valamint a választás napjára kinevezett választási elnökök.

A választási bizottságok feladata mindenekelőtt a benyújtott jelölési javaslatok felülvizsgálása és engedélyezése és a választás végleges eredményének megállapítása.

A választási elnökök felelősek az egyes választókerületek szavazóhelyiségeiben a szavazatok szabályszerű leadásáért és a választások eredményének megállapításáért.

A választási bizottságokat és választási elnököket a mindenkori választóterület választásra jogosultjai közül nevezik ki, ezek társadalmi munkát végeznek. Minden választásra jogosult köteles az ilyenfajta társadalmi munka elvállalására. Az egész Alsó-Szászország Tartományban a helyhatósági választások végrehajtásához összesen 75.000 társadalmi munkát végző személyre van szükség.